

Artikel 7.

Wij behouden Ons voor, voorschriften te geven in zake de inschrijving van allen, die een diploma, als bedoeld in artikel 1 of een daarmede krachtens deze wet gelijkgesteld getuigschrift, hebben verworven.

Artikel 8.

Wij behouden Ons voor, aan nader door Ons aan te wijzen diploma's voor ziekenverpleging, hetzij voor de gewone ziekenverpleging, hetzij voor de verpleging van zenuwzieken en krankzinnigen, welke op het oogenblik van het in werking treden dezer wet of binnen 2 jaren sedert dit tijdstip zijn verkregen op andere wijze dan in artikel 3 vermeld, dezelfde rechtskracht te verbinden als aan overeenkomstige diploma's, bedoeld in artikel 1.

Artikel 9.

Met het opsporen van overtredingen, bij deze wet strafbaar gesteld, zijn behalve de ambtenaren, genoemd in artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering, belast alle ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, alsmede de door Ons aan te wijzen ambtenaren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid.

Artikel 10.

1. Hij, die den titel van verpleger of verpleegster met of zonder nadere aanduiding of toevoeging voert of een onderscheidingsteeken draagt als bedoeld in artikel 6, hetzij voor de gewone ziekenverpleging met of zonder eene bijzondere aanduiding als bedoeld in artikel 2, tweede lid, hetzij voor de verpleging van zenuwzieken en krankzinnigen, zonder een diploma te bezitten, dat hem recht geeft dien titel te voeren of dat onderscheidingsteeken te dragen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 14 dagen of met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

2. Hij, die de verplichting niet nakomt, hem opgelegd in artikel 6, zesde lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Artikel 11.

De feiten, bij deze wet strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 12.

Deze wet treedt in werking met ingang van een door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister van Arbeid,

(219. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In de toelichting bij artikel 139 van hoofdstuk XA der Staatsbegroting voor het jaar 1920 werd medegedeeld, dat bij aanneming van den voorgestelden begrotingspost de noodige wettelijke regelingen ter bescherming van diploma en titel van ziekenverpleger en ziekenverpleegster zouden worden voorbereid.

Met het thans ingediende wetsontwerp wordt deze belofte ingelost.

Bij de voorbereiding er van is aan de verschillende vereenigingen en organisaties op het gebied der ziekenverpleging ruimschoots gelegenheid geboden hare wenschen kenbaar te maken. Voor zoover dit mogelijk was, is in dit wetsontwerp ook met de van genoemde zijden gemaakte opmerkingen en geuite wenschen rekening gehouden.

Ten aanzien van stelsel en grondslagen van het wetsontwerp zij het volgende opgemerkt: wegens het ontwerp zullen beschermd worden diploma's, verworven door een examen, dat de sluitsteen zal zijn van eene opleiding in door ondergeteekende voor dit doel erkende (en gesubsidieerde) ziekeninrichtingen volgens een nader door ondergeteekende te bepalen programma. Er komen dus bij aanneming van dit wetsontwerp geen vakscholen met Staatsdiploma, maar aangestuurd wordt op ontwikkeling, regeling en verbetering van de bestaande opleiding in ziekenhuizen, terwijl het na afloop van de opleiding af te leggen examen en het diploma een officieel karakter krijgen.

Het wetsontwerp kent twee soorten van diploma's: die voor de gewone ziekenverpleging (diploma A) en die voor de verpleging van zenuwzieken en krankzinnigen (diploma B).

Het is inderdaad wenschelijk deze beide soorten van diploma's streng te scheiden. De opleiding voor krankzinnigenverpleging stelt zoo geheel andere eischen dan die voor de gewone ziekenverpleging, dat het niet aangaat voor beide soorten verpleging één diploma in te stellen.

Door dit laatste te doen zou men trouwens geheel tegen de bestaande practijk ingaan.

Wel is het wenschelijk voor hen, die een diploma A of een diploma B bezitten, het verkrijgen van het andere diploma te vergemakkelijken. Artikel 3, tweede lid, van het wetsontwerp laat voor eene dergelijke regeling ruimte.

Bij eene wettelijke bescherming van de op bovengenoemde wijze verkregen diploma's rijst allereerst de vraag: Hoever moet zich de bescherming uitstrekken? Zal men voortaan — behoudens eene billijkheidshalve noodzakelijke overgangsregeling — het verplegersberoep sluiten voor allen, die geen bij de wet beschermd diploma bezitten? Of wel, dient het beroep ook voor anderen open te blijven en dient aan deze laatsten alleen op straffe verboden te worden den titel te voeren, die alleen aan wettelijk gediplomeerden toekomt?

Het valt niet te ontkennen, dat, zuiver theoretisch beschouwd, het eerste stelsel meer aanlokt. Het is meer afdoend dan het tweede en schijnt uiterlijk ook meer waarborgen te bieden voor eene goede behandeling van zieken. Intusschen valt — gelijk ook de meeste der geraadpleegde organisaties volmondig erkenden — te voorzien, dat dit theoretisch gave stelsel in de practijk fiasco zou lijden. Het is gemakkelijk op papier voor te schrijven, dat het verplegend personeel voortaan alleen uit bevoegden zal bestaan, maar vooreerst zouden gepleegde overtredingen van eene dergelijke bepaling moeilijk

zijn te constateeren — de practijk van de wetten op de uitoefening der genees- en artseneijbereidkunst moge hier een baken in zee zijn! — en bovendien — en dit bezwaar weegt wel het zwaarst — zou men op deze wijze gevaar loopen het toch reeds te kleine contingent verplegend personeel op eene allerbedenkelijkste wijze te decimeeren.

Erkend moet ook worden, dat in de gewone ziekenverpleging ook door niet-gediplomeerden veel nuttig werk wordt verricht.

Het zou geen redelijken grond hebben al dergelijke krachten, die in de practijk vaak zeer geschikt blijken, kortweg van het beroep uit te sluiten.

In het wetsontwerp is daarom het tweede stelsel gekozen. Het beroep blijft voor ieder opengesteld, maar het voeren van den titel van ziekenverpleger of -verpleegster wordt verboden aan hen, die geen wettelijk beschermd diploma bezitten. Het publiek kan dan voortaan duidelijk de wettelijk gediplomeerden onderscheiden van de niet theoretisch geschoolde krachten en kan zelf beslissen van welke krachten het gebruik wil maken.

Alleen ten aanzien van bijzondere onderdeelen der ziekenverpleging, die eene speciale ontwikkeling eischen — zooals wijkverpleging, verpleging van besmettelijke ziekten, kraamvrouwen en zuigelingen —, zou de vraag kunnen rijzen of hier niet-gediplomeerden niet onverbiddeijk uit het beroep moeten worden geweerd. Zelfs zou men het rationeel kunnen achten eene bijzondere opleiding en een bijzonder examen verplicht te stellen voor hen, die zich aan dergelijke bijzondere onderdeelen der verpleging zouden wenschen te wijden. Intusschen, de reeds boven gememoreerde bezwaren tegen sluiting van het verplegend beroep in het algemeen voor wettelijk niet-gediplomeerden doen zich ook tegen eene sluiting van het beroep ten aanzien van bijzondere onderdeelen voor dergelijke personen gelden. Zelfs zou het bezwaar van een vergrooten van het tekort aan beschikbare verpleegkrachten hier nog sterker wegen. Men denke aan de krankzinnigengestichten, waar vaak allerlei lijders aan bijzondere ziekten worden verpleegd. Zou men voor verschillende bijzondere onderdeelen der ziekenverpleging, die in dergelijke inrichtingen moeten worden beoefend, verplegers met speciaal diploma moeten hebben, zoo zou men daar al spoedig op de personeelsquaestie vastloopen.

Wellicht zou een dergelijke maatregel kunnen worden overwogen, wanneer het verplegend personeel op ruimer schaal dan thans het geval is kan worden gerecruteerd, doch op dit oogenblik kan de tijd voor zulk eene exclusieve regeling nog niet rijp worden geacht.

Het wetsontwerp opent echter wel de gelegenheid om voor bijzondere onderdeelen der ziekenverpleging als bovenbedoeld eene bijzondere aanvullende opleiding open te stellen. Zij, die zulk eene speciale opleiding hebben genoten, kunnen eene aantekening op het diploma ontvangen voor dat bijzondere onderdeel.

Als rechtsgevolg is aan eene dergelijke aantekening verbonden de bevoegdheid bij den titel van ziekenverpleger of -verpleegster eene bijzondere aanduiding te voegen, waaruit het publiek kan gewaar worden, dat de verpleger of verpleegster in bedoelde onderdeelen der ziekenverpleging speciaal is bekwaamd. Aan hen, die eene aantekening als bovenbedoeld niet op het diploma bezitten, zal het voeren van den titel met bijzondere aanduiding verboden moeten zijn.

Ondergeteekende heeft zich afgevraagd of wettelijke bescherming van het verplegersdiploma ook niet zou moeten medebrengen bescherming van het verplegerskleed. Het is toch bekend hoe van bedoelde kleeding op ruime schaal wordt misbruik gemaakt door volkomen onbevoegde personen, zelfs voor minderwaardige doeleinden. En het publiek laat zich maar al te licht door dergelijke middelen om den tuin leiden.

Intusschen zou het voorschrijven van eene uniforme kleeding aan de wettelijk gediplomeerden met verbod aan de niet-gediplomeerden om die kleeding te dragen in de practijk op moeilijkheden stuiten, terwijl het doel, dat men hiermede zou beoogen, op veel eenvoudiger wijze kan worden bereikt door het instellen van een onderscheidingsteeken voor wettelijk gediplomeerden.

In het wetsontwerp is eene daartoe strekkende bepaling opgenomen (artikel 6). De insignes zullen van Rijkswegen beschikbaar worden gesteld en aan hen, die het in de wet bedoeld examen met gunstig gevolg hebben afgelegd, te gelijk met het diploma uitgereikt. Bij overlijden van den betrokkene wordt het onderscheidingsteeken teruggezonden aan den betrokken hoofdinspecteur van de volksgezondheid, waardoor wordt voorkomen, dat het in handen van onbevoegden zou geraken.

Bij de artikelen van het wetsontwerp zij nog het volgende opgemerkt.

Het bepaalde in de artikelen 1 en 2 vereischt, na hetgeen boven is opgemerkt, geen toelichting meer.

Artikel 3. Uiteraard zullen slechts dergelijke ziekeninrichtingen als opleidingsinrichtingen erkend worden, die eene behoorlijke gelegenheid voor practisch en theoretisch onderrecht bieden.

Het examen, bedoeld in artikel 4, zal worden afgenomen door eene commissie. De deskundigen van de inrichting moet die inrichting zelf aanwijzen, ook eventuele deskundigen van eene andere inrichting. De Regeering zal haar gedelegeerden aanwijzen. Het woord „deskundige(n)” in het 1ste lid laat de mogelijkheid open ook b.v. hoofdverpleegsters in de commissie zitting te geven.

Artikel 5. De voorwaarden voor de erkenning van buitenlandsche diploma's zullen van dien aard moeten zijn, dat zij ook inderdaad eene gelijkwaardige opleiding waarborgen als hier te lande door de wet wordt gesanctionneerd.

Artikel 6. Het ligt in de bedoeling voor bijzondere aanduidingen in de diploma's ook eene aanduiding op het insigne op te nemen.

De doorlopende nummering van de insignes zal moeten overeenstemmen met de nummering van de diploma's.

Artikel 7. Registratie van wettelijk gediplomeerde verpleegsters bestaat o.a. in verschillende Staten van Amerika. Zij biedt het voordeel, dat de controle door het Staatstoezicht op de Volksgezondheid op het verplegend personeel uit te oefenen, er zeer door wordt vergemakkelijkt.

Ieder inspecteur van de volksgezondheid, die met bovenbedoeld toezicht is belast, zou b.v. eene lijst kunnen aanleggen en bijhouden van de wettelijk gediplomeerde verplegers en verpleegsters binnen zijn ambtsgebied, terwijl bij overlijden, vertrek of verhuizing van zulk een verplegende onverwijld aan den inspecteur kennis zou moeten worden gegeven.

Artikel 8. Dit artikel bevat een noodzakelijken overgangsmaatregel.

De overgangstijd is gesteld op twee jaren, om te voorkomen, dat door deze wet wellicht aan berekeningen voor de toekomst bij leerling-verpleegsters, zonder noodzaak de bodem zou worden ingeslagen.

De artikelen 9—12 vereischen geen toelichting.

De Minister van Arbeid,

AALBERSE.

